

Onderwerp Uitvoering motie groene toekomst voor iedereen
ter informatie
Steller Guido Hummel

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	47 59	Bijlage(n)	1	Ons kenmerk	540320-2022
Datum	26-10-2022	Uw brief van		Uw kenmerk	

Geachte heer, mevrouw,

Het klimaat is aan het veranderen. Het wordt warmer, de regenbuien worden heftiger en ook deze zomer hebben we weer gezien dat het ook droger wordt. Inwoners en ondernemers merken de effecten van klimaatverandering en komen in toenemende mate in actie om zelf bij te dragen aan een klimaatbestendige leefomgeving. Op verschillende manieren blijven we werken aan bewustwording en het bieden van handelingsperspectief. Denk dan aan gerichte communicatie, het houden van publieksacties, de inzet van wijkklimaatambassadeurs en de succesvolle subsidieregeling klimaatadaptatie. Allemaal met het doel om in 2050 een klimaatbestendige gemeente te zijn. In onze brief van december 2021 met kenmerk 542883-2021 hebben wij al uitgebreid stilgestaan bij de stand van zaken klimaatadaptatie.

Tijdens de behandeling van de voorjaarsnota heeft u de motie Groene toekomst voor iedereen aangenomen. Conform de motie informeren wij u voorafgaand aan de behandeling van de begroting 2023 over hoe wij deze motie gaan uitvoeren. Dat doen wij door hierna de vier concrete verzoeken uit de motie te beantwoorden.

1. Binnen de begroting voor 2023 voorstellen te doen voor ruimte voor beschikbare budgetten.

In de door uw raad aangenomen motie Ambities Groene Daken van november 2021 vroeg u ons om bij de uitwerking van de subsidieregeling groene daken voor 2022 met een voorstel te komen hoe we invulling kunnen geven aan een hoger ambitieniveau dan de beoogde 8.000 m². Ons uitgangspunt hierbij was dat we èn meer dakoppervlak willen realiseren èn meer mensen willen bereiken. Met een aantal wijzigingen in de subsidieregeling hebben we dat vanaf dit jaar bereikt. We hebben namelijk structureel meer middelen beschikbaar gesteld om een breder pallet van klimaatadaptieve

Volgvel 1

maatregelen te subsidiëren. Naast groene daken hebben we ook maatregelen als afkoppelen, waterberging, ontsteningen, het maken van groene gevels en het planten van bomen onderdeel gemaakt van de regeling. Door meer middelen te reserveren kunnen we vanaf dit jaar de aanleg van 10.800 m² groendak financieel ondersteunen.

De subsidie voor het onderdeel groene daken wordt bekostigd vanuit het GWRP (Groninger Water en Riolerings Plan). Het GWRP wordt gevoed via de rioolheffing. Het GWRP geeft onder andere invulling aan hoe wij onze wettelijke taak invullen om ons water- en rioolstelsel op orde te houden en daarmee wateroverlast te voorkomen. Het GWRP (en het daarmee samenhangende rioolrecht) is bedoeld om 3 wettelijke taken in te vullen:

1. zorgen voor inzameling en transport van stedelijk afvalwater;
2. verwerken van afvloeiend hemelwater;
3. beperken nadelige gevolgen van de grondwaterstand.

In totaal is voor de planperiode 2020-2024 een investeringsbedrag van 54,9 miljoen euro geraamd. Dus gemiddeld ca € 11,5 miljoen per jaar (de opbouw staat in hoofdstuk 6 [Bijlage-GWRP-2020-2024.pdf \(groningen.nl\)](#)).

Voor Klimaatadaptatie (wettelijke taak 2) is jaarlijks € 1.500.000 beschikbaar in het GWRP. Dat bedrag wordt besteed aan investeringen in projecten en de aanpak van wateroverlastlocaties. Dit bedrag komt overeen met een meerjarenkostenindicatie om tot een klimaatadaptief Groningen in 2050 te komen. Daarbovenop is er € 1.500.000 per jaar aan afkoppelbudget. Met dit budget zorgen we ervoor dat we standaardbuien op een andere manier afvoeren, zodat deze niet meer in het riool terechtkomen.

De subsidieregeling wordt niet gefinancierd uit het budget voor klimaatadaptatie of afkoppelen. Dat is namelijk niet mogelijk, omdat het geen investeringen betreft (er wordt niet afgeschreven op subsidies). Het budget voor de subsidie wordt uitgekeerd vanuit het GWRP budget voor dagelijks onderhoud. Onder dagelijks onderhoud verstaan we o.a. het baggeren van vijvers en sloten, onderhoud van pompen en gemalen, herstellen van verzakkingen, het zuigen van kolken, etc. Dit zijn allemaal maatregelen die nodig zijn om het onderhoud van het watersysteem op orde te hebben. Ieder jaar wordt dit budget van € 4.300.000 opgemaakt. Op dit moment wordt er uit dit bedrag vier ton besteed aan de subsidieregeling klimaatadaptatie. Wanneer we extra middelen willen toekennen uit het GWRP voor de subsidieregeling, dan gaat dit ten koste van het dagelijks onderhoud. Er blijft dus minder geld over voor bijvoorbeeld het onderhoud van gemalen of andere maatregelen die nodig zijn om het systeem op orde te houden. Zo zou minder baggeren betekenen dat er een risico is op verstoppingen of waterkwaliteitsverslechtering en ecologische achteruitgang. Wij adviseren u dan ook om geen extra middelen uit het dagelijks onderhoud te besteden aan de subsidieregeling.

Extra middelen kunnen eventueel worden aangewend door het rioolrecht te verhogen. De gemeente Groningen telt 132.150 aansluitingen. Voor het verhogen van de subsidieregeling klimaatadaptatie met € 100.000 zou een verhoging van het rioolrecht moeten plaatsvinden van € 0,76. Zoals u in de begroting 2023 heeft kunnen lezen zijn we al genoodzaakt een verhoging van het rioolrecht door te voeren om een toename in salariskosten, stijgende kapitaallasten door investeringen in het stelsel van riolerings en hogere BTW lasten op te vangen (9,96% verhoging van € 141,18 naar € 155,24).

Volgvel 2

Wij adviseren om geen verdere verhoging van het tarief om extra middelen te genereren voor de subsidieregeling.

Vanaf 1 januari 2025 zal er een nieuw GWRP ingaan. Naar verwachting zal dit nieuwe GWRP nog meer toegespitst zijn op klimaatadaptatie. Wij adviseren om eventuele aanpassingen in de subsidieregeling op te nemen in de nieuwe planperiode van het GWRP (2025 – 2028) en de huidige planperiode (t/m 2024) te gebruiken om een helder beeld te krijgen wat voor maatregelen in welke gebieden doelmatig kunnen zijn en hoe we samen met de omgeving efficiënt geld kunnen inzetten daar waar het echt nodig is.

2. Onderzoeken hoe beschikbare regelingen voor klimaatadaptatie, groenparticipatie, energie en biodiversiteit verder geïntegreerd en vereenvoudigd kunnen worden, bijvoorbeeld door subsidiabele categorieën samen te voegen

In 2022 heeft de gemeente Groningen de website Duurzaam Groningen gelanceerd. Op deze website zijn alle initiatieven, beschikbare subsidies en acties voor een duurzamere leefomgeving in kaart gebracht. Deze website vervangt de eerdere websites over energie, voedsel, afval, groen en klimaatadaptatie en bundelt alles in een toegankelijke portal.

Op de website zijn alle subsidieregelingen of acties per uitvoerende organisatie aangegeven, zo ook subsidieregelingen en acties van de gemeente. Van alle op deze website genoemde subsidies is de subsidieregeling klimaatadaptatie de enige subsidie waarvan de gemeente Groningen de uitvoerende organisatie is. De andere op de website genoemde subsidies, die vooral energie gerelateerd zijn, worden door andere organisaties uitgevoerd en zijn daarmee niet te integreren in de bestaande subsidieregeling klimaatadaptatie. De gemeentelijke regentonnenactie zijn klein, eenvoudig en laagdrempelig van opzet en lenen zich door hun huidige vorm niet om opgenomen te worden binnen een subsidieregeling klimaatadaptatie. Maatregelen die onderdeel zijn van de subsidieregeling moeten namelijk een bepaalde (kwantitatieve en financiële) omvang hebben zodat het uit te keren subsidiebedrag zich verhoudt tot de ambtelijke inzet van de af te handelen aanvraag.

Overigens staan alle gemeentelijke regelingen en acties ook op de eigen site van de gemeente.

3. Communicatie over regelingen verder te vereenvoudigen en te stroomlijnen en het aantal webpagina's met min of meer dezelfde teksten te verminderen.

Uitgebreide informatie over klimaatadaptatie en dergelijke wordt reeds via het nieuwe portal Duurzaam Groningen gebundeld ontsloten. In 2023 komen bijvoorbeeld de websites Groningenklimaatbestendig en Steenbreek Groningen, met daarop ook informatie over subsidieregelingen en acties, te vervallen. Daarmee is Duurzaam Groningen dé plek voor informatie over acties en subsidieregelingen.

4. Onderzoeken of subsidies wel terecht komen bij diegenen die deze het hardst nodig hebben en te overwegen of organisaties uitgesloten moeten worden.

We hebben een eerste analyse uitgevoerd op de maatregel Groendak, aangezien juist dit onderdeel zo succesvol is. Uit de analyse over de periode 2019 tot en met 2022 maken we het volgende op:

Volgvel 3

- Het aantal aanvragen is fors gegroeid van 200 in 2019 naar net iets meer dan 300 in 2020 en is daarna licht gegroeid tot 320 dit jaar.
- De aanvragen komen uit alle wijken en dorpen, veruit de meeste aanvragen komen uit de wijken van de stad. De jaarlijkse top vijf van wijken waar de meeste subsidie wordt aangevraagd wisselt elk jaar van samenstelling. In tabel 1 staat het aandeel percentage gesubsidieerde oppervlak groene daken per wijk.
- De gemiddelde oppervlakte die in 2022 per aanvraag is gesubsidieerd is 33 m2 en komt daarmee overeen met die van de voorgaande jaren.
- De aanvrager is in de meeste gevallen de bewoner met eigen woningbezit. We zien het aandeel wel afnemen van 98% in 2020 naar 69% in 2022. In 2021 werd 13% van het beschikbare budget toegekend aan ondernemers (in 2022 slechts 2%). Dit jaar werd 28% van de subsidie toegekend aan verhuurders, waar corporaties een aanzienlijk aandeel in hebben.
- Het gemiddelde subsidiebedrag dat per aanvraag wordt toegekend was in 2022 € 820,- en is daarmee fors lager dan in 2019 (€ 896,-) en 2021 (€ 938,-).
- Het gemiddelde subsidiebedrag dat een woningbezitter aanvraagt in 2022 € 635,- is en daarmee lager dan in 2020 (€ 741,-) en 2021 (€ 789,-). Het gaat hier dan vaak om een wooneenheid. Dat komt ook omdat we in 2022 de subsidiebijdrage hebben verlaagd van € 30 per m2 naar € 25 per m2.
- Het gemiddelde subsidiebedrag dat een verhuurder aanvraagt gestegen is van € 229 in 2019 naar € 1.848 in 2022. Het gaat hier dan ook om daken van meerdere woningeenheden, al dan niet in eigendom van corporaties. We kunnen op basis van deze eerste analyse nog onvoldoende bepalen of de subsidie ook wordt aangevraagd in gebieden waar de problematiek met betrekking tot wateroverlast het grootst is.
- We kunnen op basis van deze eerste analyse nog onvoldoende bepalen hoe de subsidieaanvragen zich verhouden tot gemiddelde huishoudensinkomen per wijk of buurt.

Tabel 1. top 5 wijken¹ oppervlak gesubsidieerd m2 groen dak vertaald naar percentage

	2019	2020	2021	2022
1.	Noordoost - 9%	Oud-West - 14%	Haren-west - 14%	Zuidwest - 22%
2.	Oosterpark - 8%	Haren-West - 14%	Noord-west - 8%	Oud-Zuid - 9%
3.	Noordwest - 6%	Noordoost - 11%	Helpman - 8%	Noordoost - 8%
4.	Haren-west - 6%	Helpman - 9%	Zuidwest - 7%	Nieuwwest - 8%
5.	Oud-Zuid - 5%	Oud - Zuid - 9%	Centrum - 7%	Helpman - 8%

Naast deze constatering is uit een onderzoek uit 2021 naar subsidies voor klimaatadaptatie in de gemeente Breda gebleken dat deze subsidie vaak terechtkomen bij inwoners die al voornemens waren om maatregelen te nemen. Een subsidie motiveert wel, maar is niet doorslaggevend voor het toepassen van deze maatregelen. Dit maakt dat een subsidieregeling altijd in een breder perspectief van maatregelen (subsidie, faciliteren, communiceren) geplaatst moet worden. Daarbij moeten we vooral oog hebben dat de juiste maatregel wordt ingezet voor het bereiken van de juiste doelgroepen. Een subsidieregeling is niet in elk geval het meest geschikte

¹ Conform de gemeentelijke wijkindeling.

Volgvel 4

instrument om alle doelgroepen te bereiken. Om gebruik te kunnen maken van de subsidieregeling is bijvoorbeeld inbreng van eigen middelen nodig. Daarnaast is gericht inzetten van de juiste maatregelen ook afhankelijk van de oorzaak van het probleem. Op basis van de huidige informatie kunnen we nu nog niet aangeven of de subsidie terecht komt, daar waar de meeste overlast ontstaat. We stellen voor de huidige opzet van de subsidieregeling in 2023 op deze punten te continueren en nader onderzoek te doen of en hoe een regeling vanaf 2025 hierop is aan te passen, als onderdeel van het nieuwe GWRP.

We willen voor 2023 wel een specifiek deel van het beschikbare budget reserveren voor klimaatadaptieve maatregelen door corporaties. Uit gesprekken met corporaties blijkt dat zij steeds meer aandacht hebben voor klimaatadaptatie. Daarnaast zijn we een traject met hen gestart om die aandacht om te zetten in uitvoering. Door een bepaald bedrag te reserveren voor corporaties zijn zij in staat om een bijdrage te leveren aan het vergroenen van de woonomgeving voor hun huurders. We stellen voor om € 100.000 van het in totaal beschikbare bedrag van € 200.000 te reserveren voor corporaties voor de maatregelen ontstenen, afkoppelen, bergen van hemelwater, planten van bomen en aanbrengen van groene muren. De € 300.000 voor de aanleg van groene daken blijft voor iedereen toegankelijk, dus ook voor corporaties.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

loco-burgemeester,
Mirjam Wijnja

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.